

Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének létrejötte,
küzdelsei és a 2011. évi demonstrációja

Tematika:

1. Bevezető: tűzoltó szakszervezet előzményei
2. Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezet megalakulása röviden
3. Évek során felmerülő problémák és elért eredmények 1989-től napjainkig
4. Demonstráció felépítése Vidó Attila, a HTFSZ alelnöke szerint
5. 2011. évi demonstráció
6. Utóélet
7. Forrás

1. rész: Tűzoltó szakszervezet előzményei

„Magyarországon a Magyar Tűzoltó Szövetség (MTOSZ) volt a tűzoltók első szervezete, mely egységbe szervezte a tűzoltókat. 1870-ben alakult meg.”¹ Fő feladatai közé tartozott:

- „A tűzoltók érdekeit a törvényhozással, a kormánnyal és a hatóságokkal szemben képviseli.
- Panaszait, óhajait és kívánságait tolmácsolja.
- A tűzvédelem helyzetéről szóló statisztikai adatokat kezeli, azokat közzé teszi.
- Időszakos jelentéseket szerkeszt.
- A tűzvédelem, a tűzoltás elméletét és gyakorlatát szüntelenül fejleszti, abban közreműködik.
- A tűzvédelem fejlődésének útjában álló akadályok elhárításán munkálkodik.
- A tűzoltók képzésének ügyét központi kérdésként kezeli.
- A szövetség a szabad egyesülés elvén nyugvó, és jogszabály által szabályozott választás után jöjjön létre.” [Hadnagy 2010: 3]

„Az MTOSZ a tűzoltók érdekképviselőt is magára vállalta, így nyugodtan tekinthetjük a magyarországi tűzoltó szakszervezetek előfutárának. 1945-ben az Ideiglenes Kormány megszüntette ezt a szervezetet.

¹ Tandari Anita: A Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének előzményei, megalakulása és története 1996-ig (Kiadás éve: 2013)

Utódjaként, 1945 januárjában, jött létre a Tűzoltók Szabad Szakszervezete. Néhány tűzoltó alapította meg, viszont az állam támogatta és irányította ezt a szakszervezetet. A szakszervezet szociális, gazdasági és kulturális tevékenységet látott el. Mivel az állam irányította ezeket a szakszervezeteket, így az államnak kényelmesebb lehetett a szakszervezeten keresztül ellenőrizni a tűzoltóságok tevékenységét, mivel a szakszervezet közvetlen kapcsolatban állt a helyi parancsnokságokkal. Így akár sárga szakszervezetnek is hívhatjuk, mivel a munkáltató hozta létre, a munkáltató befolyása alatt állt, és a munkáltató határozta meg a feladatait.

Később a Tűzoltók Szabad Szakszervezet helyébe az Országos Tűzoltó Egyesület lépett. A szocializmus erkölcsi normáinak megfelelően a parancsnoknak kellett gondoskodnia a beosztottakról, ennél több érdekvédelem nem illette meg a tűzoltókat, ráadásul a Szolgálati Szabályzat tiltotta a tűzoltók egyesülését és véleménynyilvánítását. Ekkor lényegében nem volt a tűzoltóknak szakszervezetük. Az 1980-as évek végén felmerült a tűzoltókban az igény, hogy legyen valamilyen érdekvédelmi szervezetük, mivel érezték, hogy társadalmi változás következik, amely reménnyel, félelemmel, szorongással töltötte el őket, és megkezdődött az útkeresésük a rendszerváltás alatt. A tűzoltók számára a szervezkedést az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény tette lehetővé. A törvény nem zárta ki a szakszervezet alapításból a rendészeti szerveket, így szabadabbá vált az út a tűzoltók számára is, hogy az érdekeiket szakszervezet képviselje és a tűzoltók rájöttek, hogy az érdekeik érvényesítéséhez szükség van valamilyen szervezetre, amely összefogja őket.”²

2. rész: Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezet megalakulása röviden

„Az 1989. évi II. törvény teremtette lehetőséget elsőként a gyulai tűzoltók ismerték fel. Titkáruk, Kovács János felhívására 1989. november 21-én, Gyulán már az ország minden részéből összeültek a hivatásos tűzoltók képviselői, és hosszas tanácskozás után megalakították a Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetét.”³ „Még ez évben bejegyzésre került a HTFSZ, majd megtartották első választmányi ülésüket is, ahol elfogadták, hogy a HTFSZ országos szintű szakszervezet lesz és ideiglenes jelleggel elfogadták a gyulai szakszervezet alapszabályát, mint országos alapszabályt.”⁴

² Tandari Anita: A Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének előzményei, megalakulása és története 1996-ig (Kiadás éve: 2013)

³ HTFSZ jubileumi évkönyve

⁴ Tandari Anita: A Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének előzményei, megalakulása és története 1996-ig (Kiadás éve: 2013)

„1989 végén, Gyöngyösön, Egerben és a fővárosban is megalakult a helyi Tűzoltó Szakszervezet.”⁵

„Jelenleg 2 reprezentatív szakszervezet létezik a tűzoltóknál: a Fővárosi Tűzoltóság Szakszervezete és a Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezete. Vidó Attilával való beszélgetés során elmondta, hogy a tűzoltóknál a reprezentativitás a létszámuktól függ, tehát a tűzoltóknál egy szakszervezet reprezentatív, ha a szervezet meghaladja az 1000 főt. Fő céljaik a munkabérek (illetmények), illetve a munkakörülmények javítása. Mivel nem termelő szervezetről van szó, így a munkakörülmények a hatékonyság növelése érdekében szükségesek.”⁶

„Csak tagdíjakból élnek. A tagdíj havonta 900 forint, melyet a központnak fizetnek meg, tehát a HTFSZ-nek, a tagok, de a helyi egységek ezen felül is szedhetnek pénzt, hogy helyi szinten is legyen valamennyi szakszervezeti pénz. Ez adóalap csökkentő.”⁷

3. rész: Évek során felmerülő problémák és elért eredmények 1989-től napjainkig

„1992: cipő, fecskendő, munkaidő, szabadnap, Szolgálati Szabályzat, élet- és balesetbiztosítás

1993: főállásban szakszervezeti munka, +5 nap szabadság, munkaszüneti napon végzett munka ellentételezése, ruházatkönnnyítés (póló)

1994: alacsony bér, tűzvédelmi törvény, túlmunkaper (vesztes per), 13. havi bérből nem lesz karácsonyi bér (december 14.: demonstrációs bizottság)-> siker. Parlament előtt.

1995: Jókai kabát -> dr. Jókai Oszkár után. SIGNAL biztosító. Önkormányzati kézbe kerültek a tűzoltóságok. Szeptember 5.: demonstráció. Probléma: bérek, munkaidő csökkentés, tűzoltó munka veszélyességének megállapítása, technikai-műszaki színvonal emelése. Parlament előtt.

„1995. szeptember 5. - Több mint 2500 hivatásos tűzoltó tiltakozott Budapesten mostoha élet- és munkakörülményei miatt.”⁸

⁵ HTFSZ jubileumi évkönyve

⁶ Vidó Attila elbeszélése elbeszélése alapján

⁷ Vidó Attila elbeszélése alapján

⁸ <http://index.hu/belfold/tuntet90tol/>

1996: tűzvédelmi és szolgálati törvény, 19,5%-os emelés-> demonstrációs bizottság. Gépjárművek. Törvénybe akarták leírni a tűzoltó szakma veszélyességét, helyette kormányrendeletbe lett foglalva -> demonstráció.

1997: Munkaidő csökkenés -> munkabizottság létrejötte. Éjszakai hazamenetel. Cél a 216 órás munkaidő a 240-264 óra helyett. Alacsony bér és régi struktúra javítása. November 22. demonstráció -> HTFSZ visszalép.

1998: fecskendő vásárlás veszélyben. Normatív támogatás 30 % -kal és a bér is. Veszélyességi pótlék veszélyben. Műszakpótlék per (mely, mint később kiderült jogos követelés volt) és katasztrófavédelmi elképzelések megvalósítása.

1999: Veszélyességi pótlék helyett műszak pótlék. Másodfokon is elismerték ennek jogosságát. Azonban az állam úgy rendelkezett, hogy fizessen csak az önkormányzat.

2000: a) január 1.: tűzoltóság + polgári védelem = katasztrófavédelem.

b) április 19.: jár a délutános és éjszakai pótlék a veszélyességi pótlék rovására.

2001: Veszélyességi pótlék tárgyalása. Június 27.: jogalap nélküli végrehajtás. Július 1-től a veszélyességi pótlék megszűnik. Tűzoltó veszélyességi pótlék demonstrációs bizottság létrejötte. November 8.: demonstráció (koporsós tüntetés). Koporsóban iratok. Sokakat eltiltottak a tüntetéstől -> sikeres demonstráció.

„2001. november 8-11. - A Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének szervezésében 1000-1200 tűzoltó 72 órás tiltakozó demonstrációt tartott a veszélyességi pótlék megvonása miatt a Kossuth téren. A pótlék ügye a döntéshozók elé került.”⁹

2002: Tűzoltás nem veszélyes hivatás? Alkotmánybírósági vizsgálat. Új kormány, új ígéret.

2004. január 1-től újra volt veszélyességi pótlék.

2003: székesfehérvári szakszervezet létrejötte.

2004/2005: petíció a munkaidő rendezése miatt.

a) január: 1 havi távolléti díj időarányos mulasztása, bérfejlesztés késése, lakhatási támogatás -> uniós jogok. Kajsza Zoltán szerint ugyanolyan munkaidőkeretre van szükség, mint Európában.

⁹ <http://index.hu/belfold/tuntet90tol/>

- b) Út Brüsszelbe: 3 útvonalon. Cél heti 40 órás munkahét, maximum 48 óra. Túlórákat fizessék ki. Uniós munkaerő irányelv alapján. Válasz 2007. október 17-én.
- c) 2005. május 6. horvát és bosnyák együttműködés. Európai Tűzoltó szakszervezet Tűzoltóképzés reformja -> kevés sikerrel.
- d) új egyenruha.
- e) LIGA tagja lett a HTFSZ, az FRDÉSZ tagság jogán (az FRDÉSZ mint szervezet lépett be a LIGA szakszervezetekbe)

2006: Munkaidő fokozatos csökkentése. 54 óráról 52 órára. Cél: 2008-ra 48 óra legyen. Mozgalmas év: küldöttgyűlés, határozatok végrehajtása. Felülvizsgálták a biztosítási szerződést. Munkaszüneti napra járó távolléti díjról szóló törvény felülvizsgálata, híradók javítása.

HTFSZ cél: tagtoborzás, régi tagok további foglalkoztatása, véleménynyilvánítási jog pályázatok esetén. Médiaképviselő tűzoltóságoként. Munkaidő csökkentés -> demonstráció a LIGA-val május 1-jén. Veszélyességi pótlék kérdése ismét.

Munkaidő per kezdeményezése, illetve számolják be a szakközépiskolai éveket a szolgálati időbe.

2007: Munkaidő csökkenés, létszámfejlesztés. Bértárgyalás nem hozott semmi jót. 13. havi illetmény előrehozása -> hátrányos következmények. Jogszabályok nincsenek megbeszélve. Ezek csak látszategyeztetések.

2008: túlmunkaper esetében hoztak egy jogerős ítéletet. Nyertek. Túlórát ki kell fizetni. KOK: képzésbővítése. Fecskendők szakértői véleményezése. Sztrájk kérdése a tűzoltók pótlékaiért (közterületi pótlék). Október 8.: sztrájkbizottság létrejött. Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottsághoz csatlakozik a HTFSZ.”¹⁰

„Szociális, jóléti tevékenységű eredmények:

- a) jogi segély munkaügyben
- b) kollektív munkavállalói biztosítás: vélt vagy valós esemény alapján
- c) kedvezményes telefonos előfizetési csomag (flotta): Vodafone

¹⁰ HTFSZ jubileumi évkönyve

d) kollektív életbiztosítás a tagoknak, illetve családtagjaiknak. 2017. január 1-től az egészségügyileg alkalmatlan tűzoltóknak, akik nem találnak új munkát, egészségügyi járadékban fognak részesülni. Akár már egy nap munka után is, ha a munka közben történik meg a baj.

e) EDC lógóval ellátott kártya, mely számos kedvezményre jogosít fel

f) kehidai üdültetés, mely a szakszervezet tulajdonában van, illetve

g) más üdülési helyeken is kedvezményekkel nyaralhatnak a tagok.

Nem hagyják cserben azokat a tűzoltókat sem, akik valamilyen hirtelen jött tragikus okból kifolyólag szorulnak segélyre. A szervezetük által életre hívott TŰZOLTÓKÉRT ALAPÍTVÁNY segít enyhíteni bajtársaik problémáján.”¹¹

4. rész: Demonstráció felépítése Vidó Attila, a HTFSZ alelnöke szerint

„Fontos, hogy a fokozatosság elvét vallják a HTFSZ-nél. Szívesen tárgyalnak, egyeztetnek. Amennyiben felmerül valamilyen probléma, akkor elsősorban az Országos Elnökség (régén Országos Választmány) megvizsgálják, hogy miről is van szó, kiket és hány főt érint, milyen volumenű kérdésről is van szó. Amennyiben úgy látják, hogy komoly kérdésről van szó, akkor is megtartják a fokozatosság elvét a problémamegoldásban. Problémamegoldás szintjei:

a) helyi szint

b) megyei szint

c) Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

d) Belügyminisztérium

e) média

f) utca (tüntetés, demonstráció)

E lépéseket mindig betartják, és mindig megállnak azon a szinten, ahol orvosolni tudják a problémát.

Amennyiben demonstrációra kerül sor, akkor is sok dolga van a szakszervezetnek. Létrehozzák elsősorban a Demonstrációs bizottságot, mely kidolgozza a lefolyást. Pl. eszköz,

¹¹ <http://htfsz.hu/2016/10/25/tagtoborzo/>

hely, idő, póló, felirat törvényi előírások szerint. Szervektől engedélyt kérnek (területfoglalás). Pénz hozzárendelése a szakszervezeti kasszából. Vonulás menete, petíció, beszédek. Aláírás átvételét is meg kell előre szervezni. Sajtótájékoztatók megszervezése a demonstráció előtt, alatt és után. Utóélet pedig mindig sikeresnek kell mutatni az eredménytől függetlenül.”¹²

Vidó Attila azt is kiemelte, hogy nagyon fontos, hogy a szakszervezet a politikától mentes legyen, mivel ha még is belekerül a politika, akkor már nem is hiteles a szakszervezet. Illetve hátrányos lehet a szakszervezet megítélése is.

5. rész: 2011. évi demonstráció

Mivel a tűzoltók, rendvédelmi szervek nem rendelkeznek sztrájkjoggal, így a sztrájkon kívüli nyomásgyakorló eszközökkel tudnak csak élni. Azonban nem egyszer volt rá példa, hogy közel kerültek a sztrájkhoz, pl. 2008-ban már Sztrájbizottságot hoztak létre.

„Demonstráció fogalma: munkavállalók gazdasági harcának olyan formája, amikor követeléseiknek tömegfelvonulással és gyakran jelszavakkal adnak kifejezést. Gyakran demonstrációnak nevezik a felvonulás nélkül, közterületen történő gyűlést és tüntetést is.

Aláírásgyűjtés fogalma: a követelések megfogalmazása után aláírások gyűjtése abból a célból, hogy a gyűjtő bebizonyítsa, nagy támogató tömeg ért egyet a követelésekkel. Valamely ügy tömeges támogatását bizonyító aláírások megszerzése.

Petíció fogalma: olyan a követeléseket tartalmazó címzett feljegyzés, amelynek címzettjétől várják a követelések teljesítését, vagy a teljesülés előmozdítását.”¹³

A szakszervezet 1989. évi megalapítása három fő kérdés volt mindig napirenden. Az illetmény (és a túlmunka után járó pótlékok, veszélyességi pótlék, műszak pótlék, délutáni és éjszakai pótlék), a munkaidő szabályozása, illetve a munkakörülmények. Miután Magyarország 2004. május 1-jén belépett az Európai Unióba, a tűzoltó szakszervezetek még inkább érvényesíteni kívánták a jogaikat, most már európai szinten is. Mivel a belépés előtt 240-260 munkaórájuk volt havi szinten 1997-ben, míg a HTFSZ célkitűzése 216 munkaóra volt. Később azt elérték, hogy 2006-tól fokozatosan csökkenteni kezdték a heti munkaidejüket. 2005-ben még 54 óra volt, 2006-ban 52, 2007-ben 50 és végül 2008-ra

¹² Vidó Attila elbeszélése alapján

¹³ Tóth Ferenc: A munkaügyi kapcsolatok rendszere, fejlődése

sikerült 48 órára lecsökkenteniük. Ez még mindig több, mint ha a Munka törvénykönyvében leírtak nézzük, mert ez akkor is a maximálisan ledolgozandó munkaórák számát jelenti.

2011-ben bevezetés előtt állt a Hszt., vagyis a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény módosítása a 2011. évi CLXXXIV. törvény. Ez a törvényi módosítás nem tetszett rendvédelmi szervezeteknek. Emiatt 2011. április 16-ára demonstrációt hirdettek meg. Megfogalmazták a követeléseiket is, melyek a következők voltak:

- „1. „Halálpálya” helyett, kiszámítható, tisztos megélhetést biztosító Életpályát!
2. A jelenleg hivatásos állományúak változatlan feltételekkel vonulhassanak nyugállományba!
3. A már nyugállományúak státuszának és juttatásainak megőrzését!
4. Az illetmények több éves befagyasztását kompenzáló illetményemelést!
5. Törvényileg garantált legyen az illetményalap, és a bértábla inflációval történő emelése a fegyveres és rendvédelmi szférában!
6. Heti 40 órás munkaidő felett, ellentételezés nélkül ne lehessen munkavégzésre kötelezni bennünket!
7. Az egészségmegőrzéshez, a rekreációhoz és az elvárt fizikai erőnlét biztosításához szükséges feltételeket az állam biztosítsa!
8. Korszerű védő- és munkaeszközöket!”¹⁴

Illetményekkel kapcsolatos követelése: „A nyilatkozatot aláíró érdekképviselők elvárják a munkáltatótól, hogy a szolgálati viszonyban állókra vonatkozó törvény módosítása a következő alpontokban megfogalmazott juttatásokat az állomány részére megtartsa

- a. cafeteria
- b. ruhapénz
- c. távolléti díj jelenlegi szabályozása
- d. utazási költségtérítés

¹⁴ http://www.fts.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=972&Itemid=151

e. illetve a 13. havi illetményt állítsa vissza

Az illetményrendszer átalakításáról szóló előterjesztésben szereplő 30 %-os illetménynövekedés ne konzumálja magába ezeket a juttatásokat.”¹⁵

Nyugdíjjal kapcsolatos követelése: „4. A nyilatkozatot aláíró érdekképviselők szükségesnek tartják, hogy a szolgálati nyugdíjrendszer változásai a szerzett jogokat ne érintsék és a Hszt. alapján rögzített nyugdíjak változatlan feltételrendszerét a kormány az új szolgálati törvény átmeneti rendelkezésében szabályozza. A kormány biztosítsa annak feltételeit, hogy a 1996. szeptember 01. előtt felszereltek a jelenleg is hatályos szabályok alapján vonulhassanak nyugdíjba.

5. A szolgálati jogviszony felső határa a társadalombiztosítási nyugdíjkorhatártól 5 évvel alacsonyabb életkorban kerüljön meghatározásra és ez a 2010-ben érvényes életkorban (57) legyen maximálva.

7. A hivatásos állományból számukra fel nem róható önhibájukon kívül távozni kényszerülők (létszámleépítés, átszervezés, egészségügyi okból alkalmatlanná válók) szolgálati nyugdíjra való jogosultságának, illetve nyugdíjának korlátozását az érdekképviselők elfogadhatatlannak tartják.

8. A kedvezményes szolgálati idő szorzókat valamilyen formában szükségesnek tartjuk fenntartani.”¹⁶ Vidó Attila elmondta, hogy „a szolgálati idejüknel 1,2-es szorzó van, ami azt jelenti, hogy minden 5. év után kaptak plusz egy évet. A korkedvezmény szabályai a következők voltak: 50. életév, illetve 25 szolgálati jogviszony. Csak abban az esetben mehettek el hamarabb nyugdíjba a tűzoltók, ha önhibájukon kívül távozni kényszerültek a tűzoltóságtól (egészségügyi alkalmatlanság).”¹⁷

Munkaidővel kapcsolatos követelése: „munkaidőkeretben végeznek munkát. Kollektív szerződés nélkül is féléves a munkaidőkeretük. A munkaidő beosztás 24/48 órában történik. Ha ezt kiszámoljuk, ez azt jelenti, hogy egy héten minimum 48 órát dolgoznak. A szakszervezet 40 órás munkahetet szeretne elérni, mivel sérelmesnek tartják, hogy a többi embernek a heti munkaideje 40 óra/hét és maximum 48 óra lehet egy héten, míg a rendvédelmi szerveknél, főként a tűzoltóknál, ez minimum 48 óra, tehát nekik a kötelező

¹⁵ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=964&Itemid=151

¹⁶ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=964&Itemid=151

¹⁷ Vidó Attila elbeszélése alapján

munkaidejük 8 órával több. Ebből az évek során sok ellentét alakult ki. „Mivel a tűzoltók a törvényben leírtak alapján jogosan követelték a túlmunkaidőre járó díjazásukat, amit túlnyomórészt bírói úton kellett kikényszeríteniük. 2007-ben körülbelül 4300 tűzoltó nyújtott be kereset a Munkaügyi Bíróságra a szakszervezet segítségével, hogy 3 évre visszamenőleg fizessék ki részükre az elmaradt túlóra pótlékot. Ezt sikerült is elérniük és mára már a tűzoltók nagy részének már ki is fizették pótlék kamatostul.”¹⁸ Kérdésemre Vidó Attila, azt felelte, hogy ezt a 40 órás heti munkaidőt úgy lehetne elérni, ha még pluszban felvennének egy csoportot (D csoport) a tűzoltóságok és akkor 24/72 órás lenne a beosztásuk a tűzoltóknak. Ezzel már megvalósítható lenne a 40 órás munkahét.”¹⁹

„A demonstráció neve: „Hívatásunk védelmében” demonstrációs akciósorozat. Demonstrációs bizottság tagjai: Fegyveres és Rendvédelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szövetsége, melynek tagjai is részt vettek: Büntetés-végrehajtási Dolgozók Országos Szakszervezeti Szövetsége, Független Büntetés-végrehajtási Szakszervezetek Országos Szövetsége, Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezete, Honvédszakszervezet, Polgári Védelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szövetsége, Vám-és Pénzügyi Dolgozók Szakszervezete. Az FRDÉSZ-nek nem tagjai, de csatlakoztak a bizottsághoz: Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete, Fővárosi Tűzoltók Szakszervezete, Rendészeti és Közigazgatási Dolgozók Szakszervezete. Voltak olyan szakszervezetek, melyek törvényi tiltás miatt nem vehettek részt, de az akciósorozatot támogatják: Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Érdekképviselői Szervezete, Nemzetbiztonsági Dolgozók Érdekképviselői Szervezete (FRDÉSZ tagszervezet).”²⁰

Az április 16-ai országos demonstráció előtt voltak figyelemfelkeltő demonstrációk, április 11-től 15-ig Budapesten a Parlament előtt, a Kossuth szobor előtti téren. A tűzoltók figyelemfelkeltő demonstrációja április 15-én volt.

A demonstrációs bizottság mindent leszábályozott, ezeket előre közzétette a tagok számára, hogy, aki részt kíván venni a demonstráción, az az előírásokat be tudja tartani. Cél: „A demonstráció csak a Kormánnyal megkötött megállapodás esetén ér véget! Megszakítás nélkül addig demonstrálunk, amíg követeléseink teljesítéséről a Kormány a szükséges jogi és politikai garanciákat nem vállalja, azt írásos megállapodásban nem rögzítjük!”²¹

¹⁸ Vidó Attila elbeszélése alapján

¹⁹ Vidó Attila elbeszélése alapján

²⁰ http://www.fts.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=954&Itemid=151

²¹ http://www.fts.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=954&Itemid=151

Az előírások a következők voltak:

- „1. A csoportos, szervezett utazásokat a szervezésben résztvevő szakszervezetek anyagilag támogatják. Ehhez fontos, hogy mindenki, aki részt akar venni a demonstráción előzetesen vegye fel a kapcsolatot a helyi szakszervezeti tisztségviselőkkel. Helyi szinteken, a különböző szakszervezetekhez tartozó tisztségviselők vegyék fel egymással a kapcsolatot, hogy közösen meg tudják szervezni – takarékosági szempontból – a bérelt buszok, gépkocsik teljes feltöltöttségét. A költségmegosztásról helyi szinteken kell megegyezni, a finanszírozás mértékéről és módjáról a szakszervezeti központi irodákon kell érdeklődni. Az FRDÉSZ-hez tartozó és FRDÉSZ-en kívüli szakszervezetek helyi tisztségviselőinek elérhetőségéről a szakszervezetek központi irodáin lehet érdeklődni.
2. Bármilyen fegyver viselése (önvédelmi is) és alkohol fogyasztása a demonstráció előtt és alatt tilos! A rendőrök büntetni fognak közterületen történő italozás miatt!
3. A demonstrációra érkező buszokat, gépjárműveket, jól látható felirattal, szakszervezeti logóval kell ellátni, amelyből kiderül, hogy a demonstrációra érkezett!
4. A gépkocsik és a buszok a Hősök tere melletti Felvonulási téren történő megállását, a buszokból kiszállást a rendőrök segíteni fogják. Ha szükséges, zárják a Dózsa György utat. A buszok, a vonulás és a demonstráció alatt a felvonulási téren parkolnak. A buszok a demonstráció végét követően konvojban, rendőri felvezetéssel jönnek a Kossuth térre. Buszokra a felszállás a Néprajzi Múzeum előtt történik. Amennyiben a demonstráció elhúzódik, a buszok egyéni ütemezésben és útvonalon veszik fel az utasokat. Ehhez fontos, hogy a buszvezető és a gépjármű parancsnoka telefonon kapcsolatban legyenek egymással.
5. Minden tagszervezet megfelelő számú (minimum a létszám 10%-a) rendezőt – lehetőleg erős testalkatú, határozott fellépésű embereket – jelöljön ki. A rendezőket jól látható megkülönböztető jelzéssel (karszalag, vagy kitűző, vagy mellény stb.) kell ellátni!
6. A rendzavarók és az esetleges provokációk kiszűrése érdekében célszerű már a gyülekező helyen ellenőrizni a résztvevőket, hogy valóban az adott testülethez tartoznak (vagy családtagok, nyugállományúak stb.). Ha nemkívánatos személy próbál csatlakozni, a rendezők udvariasan kérik meg a távozásra, ha szükséges kérik a biztosító rendőrök segítségét!

7. A vonulás zárt alakzatban történik. A menetoszlop legelején vonulnak közösen a szakszervezetek elnökei.
8. Az alakzatok elején, végén és két oldalán legyenek az egyenruhások, vagy egységes ruházatban lévők. Az alakzatokat rendezők zárják. Az alakzatokhoz menet közben csatlakozni csak az alakzatok végén lehet, a megfelelő biztonsági ellenőrzést követően. Ha megfelelő személy kíván csatlakozni, a rendezők az alakzatban engedjék maguk elé az illetőt és továbbra is ők zárják az alakzatot. Az alakzatok biztonságos oldalsó zárásáról tájékoztatni kell a két szélső oszlopban vonulókat.
9. Az alakzatokat a szakszervezeti tisztségviselők, az adott szakszervezeti zászlóval kísérve vezessék. Ahol vegyes alakzat van, ott több szakszervezeti zászló is legyen az élen. Lehetőleg valamilyen zenei kísérettel (dobszó, trombitások, menetdal stb.) vonuljanak az alakzatok.
10. Lehetőleg semmilyen külső provokációra ne reagáljon senki. Ha valaki az alakzaton belül kezd el nem megfelelően viselkedni, azonnal ki kell zárni. Ha szükséges, kérjétek a biztosító rendőrök segítségét.
11. A vonulásnál, a menet elején teherautón lévő hangosítás lesz.
12. A demonstráció fő helyszíne az Alkotmány utca Kossuth térre néző vége.
13. A menetet kísérő teherautó lesz a parlamentnél lévő helyszínen a mobil színpad.
14. A Hősök terén és az Alkotmány utcában mobil Toi-Toi Wc-ék lesznek felállítva és mentő biztosítás is lesz.
15. 13.00-15.00 óráig – a kormány képviselőivel tervezett tárgyalás ideje alatt- a demonstráló tömeg a Parlament körül körbevonul, majd újra visszamegy az Alkotmány utcába.
16. Ha a tárgyalások nem vezetnek eredményre 20.00-22.00 órákor a Parlament körüli vonulást megismételjük.
17. A demonstráció a Kormánnyal történő megállapodással ér véget! Ha nincs megállapodás, a demonstrációt megszakítás nélkül folytatjuk!

18. Amennyiben szombat este 22.00 óra után a demonstrálók létszáma 1500 fő alá csökken, átvonulunk a Kossuth szobor előtti füves térre. Ha a létszám 1500 fölött lesz, az éjszakát az Alkotmány utcában töltjük.

19. Vasárnap reggel 10 órakor mindenképp át kell vonulnunk a Kossuth szobor előtti füves térre.

20. Lehetőleg mindenki hozzon magával egyéni „túlélőcsomagot” (meleg ruha, folyadék, hideg élelem stb.). A demonstráción résztvevő szakszervezetek a tagságuk esetleges ellátásáról egyedileg döntenek és gondoskodnak.”²²

Azonban hiába szokás mindent előre megszervezni, mindig vannak spontán megmozdulások. Pl.: tűzcsap nyitogatás: <https://www.youtube.com/watch?v=CrPksPXXcWY>

A demonstráció előtt megkaptak még azt az utasítást is a szakszervezeti vezetők, illetve a tűzoltó parancsnokok, hogy „a demonstráción történő részvétel céljából a tűzoltó nem hagyhatja el a laktanyát, az egyéni védőeszközök és más, tűzoltásra, műszaki mentésre alkalmazott eszközök nem vihetők ki onnan.”²³ Azonban megegyezés született a fegyveres szerveknél abban, hogy „az érdekképviselők által szervezett demonstráción egyenruhát csak az állományilletékes parancsnok előzetes engedélyével és csak a fegyveres szerv képviselőjeként viselhetnek.”²⁴ A tűzoltóknál már nem jártak ilyen szerencsével, mert a következő állásfoglalást kapták az egyenruha viselésének kérelmére: „A rendezvényen az egyenruha viselésének engedélyezése ahhoz a feltételhez kötött, hogy a hivatásos állomány tagja a szervezet hivatalosan képviselje a helyszínen. Mivel ez a feltétel nem teljesül, így az egyenruha viselése a demonstráción a hatályos szabályozás szerint nem engedélyezhető.

Kezdeményezésünk, amely e szabályozástól való eltérés lehetőségét célozta nem járt sikerrel, így nem áll módomban a demonstrációban részt vevő fővárosi tűzoltóknak az egyenruha viselését engedélyezni. A Fővárosi Tűzoltóparancsnokság tulajdonában lévő védőruházat, védőeszköz és bármely más tűzoltó technikai eszköz demonstrációban történő felhasználását nem engedélyezem.”²⁵

A demonstráció folytatódott tovább. Április 19-én volt egy egyeztetés, azonban megegyezés nélkül álltak fel az asztaltól a felek. Április 22-én 12 órától demonstrációs moratóriumot

²² http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=954&Itemid=151

²³ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=969&Itemid=151

²⁴ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=969&Itemid=151

²⁵ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=977&Itemid=151

hirdettek a szakszervezetek és felhagynak a Parlament előtti demonstrációval. Május 2-ára sajtótájékoztatót hívtak össze a rendvédelmi szakszervezetek, ahol helyzetértékelést végeznek, illetve ezen a sajtótájékoztatón kívántak további információval szolgálni a május 6-ai demonstrációval kapcsolatban. Május 6-án a következő volt a demonstráció menete:

„GYALOGOS:

Gyülekező helye: Budapest V. kerület Kossuth Lajos tér (Országház előtt, Kossuth szobor előtti terület)

Gyülekező ideje: 10.00-14.00

Menetoszlop indulása: 14.00 óra

Útvonal: Kossuth Lajos tér – Akadémia u. – Széchenyi tér – József Attila u. – József nádor tér (Nemzetgazdasági Minisztérium) – Nádor u. – Kossuth Lajos tér

AUTÓS DEMONSTRÁCIÓ

Gyülekező helye: Hősök tere

Gyülekező ideje: 13.00-14.00 óra

Autós menetoszlop indulása: 14.00 óra

Útvonal: Hősök tere- Andrássy út- József Attila u.- Széchenyi (Roosevelt) tér –Széchenyi lánchíd –Alagút-Attila út - Vérmező út (Széll Kálmán tér) – Margit krt. – Margit híd –Szt. István krt. – Honvéd u – Alkotmány u. –Kossuth tér – rakpart (parkolás)

FÁKLYÁS DEMONSTRÁCIÓ ÉS ÉLŐLÁNC

18.00-tól gyülekező, beszédek (Kossuth Lajos tér)

20.00-24.00 fáklyás felvonulás, és élőlánc az Országház körül”²⁶

A május 6-ai demonstráción részsikert könyvelhettek el, mert megjelent dr. Pintér Sándor és beszédet mondott, illetve megegyeztek arról Pintér Sándorral (Belügyminiszterrel), hogy május 9-én irodájában fogadja az érdekképviseltek vezetőit, ahol tovább tárgyalnak. „Május 9-én reggel lebonyolított találkozót, mely egy informális beszélgetés volt. A három óras

²⁶ http://www.fts.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=999&Itemid=151

megbeszélés végén azt állapíthattuk meg, hogy az álláspontok semmit sem közeledtek, a belügyminiszter nem ígért semmit, azt viszont – mint mondta – betartja.”²⁷

Végül petíciót is írtak Magyarország miniszterelnökéhez:

„Tisztelt Miniszterelnök úr!

Pénteken az Ön pártszövetségének két vezető politikusa – Lázár János és Balsai István – súlyosan megsértette személyemet és emberi méltóságomat, felelőtlen és képviselőhöz méltatlan beadványával.

A beadvány, és a hozzá kapcsolódó alaptalan és hazug kormányzati propaganda több tízezer nyugdíjas családját lehetetlenítené el, miközben nyílt támadást intéz a Magyar Köztársaság jogrendje ellen.

Követelem, hogy ezek a méltatlan képviselők, akik esküjüket megszegve, támadják a magyar polgárok törvényes jogait - megsértik emberi méltóságát, azonnal távozzanak a parlamentből, és Ön, mint ezen pártszövetség elnöke és miniszterelnöke, nyilvánosan kövesse meg a megalázott, megrágalmazott polgárokat!”²⁸

2011. májusában Sztrájkbizottság jött létre a korkedvezményes nyugdíj megtartásáért. A belügyminiszter és a szakszervezetek konzultációja alapján jött létre egy kedvezőbb feltétel az eredetihez képest: „A legújabb tervek szerint a szolgálati nyugdíjasok reaktiválása csak önkéntes alapon történhet, és azok sem veszítik el nyugdíjukat, akik a visszatérést nem vállalják. Az aktív állományúaknak is – szigorításokkal ugyan, de megmarad a korkedvezményes szolgálati nyugdíjrendszere. A kormány a nyugdíjkorhatár alatti szolgálati nyugdíjasokat a már megszerzett jogaik csorbításával vissza akarja kényszeríteni a „munka világába”.”²⁹ 2011. május 27-én lemondott Kónya Péter, a sztrájkbizottság elnöke, mert olyan kompromisszumos javaslat jött létre, amit nem tud jó lelkiismerettel képviselni. A rendvédelmisek hetek óta tüntetnek az ellen, hogy kormányzat a Széll Kálmán-tervvel eltörölné a korkedvezményes nyugdíjukat. A Pintér Sándor belügyminiszterrel folytatott tárgyalásaikon a minisztérium a múlt hét végén kompromisszumos javaslatot terjesztett a sztrájkbizottság elé, eszerint nem maradna a kedvezményes korhatár, de a már nyugdíjban

²⁷ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=1015&Itemid=151

²⁸ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=1020&Itemid=151

²⁹ http://www.ftszt.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=1040&Itemid=151

lévő rendőröknek és rendvédelmisek önkéntes alapon dönthetnének arról, hogy visszamennek-e dolgozni.

Június 2-án miniszterelnöki egyeztetés volt, melyen 7 szakszervezet, köztük a HTFSZ is részt vett. Június 16-ára Bohóc forradalmat hívtak össze, mert ekkor már az is kiderült, hogy a korkedvezmény, illetve a nyugdíjjal kapcsolatos kérdésekben nem csak a rendvédelmi szerveket érinti, hanem az összes többi szervet is. „Jöjjön el mindenki, bohócnak maszkírozva, aki a nemrég elfogadott törvénymódosítás alapján, bizalomvesztés miatt visszavonná, visszamenőleges hatállyal, a FIDESZ-KDNP-re leadott szavazatait! Az Alkotmány utcában felállított szavazófülkékben a hatalom valódi birtokosa, a nép nevében, mondjuk ki együtt, hogy elég volt! Célunkat békés módon és eszközökkel, törvényes úton, az eskünkben vállaltaknak megfelelően, a néphatalom alkotmányos elvének érvényesítésével kívánjuk elérni!”³⁰ Ehhez már több szakszervezet is csatlakozott, sőt szakszervezeti szövetségek is a nevüket adták a demonstrációhoz. Pl.: Autonóm Szakszervezetek Szövetsége, Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége és Szakszervezetek Együttműködési Fóruma. Demonstrációt hirdettek D-Day néven szeptember 29-re 15 órától határozatlan időre.

6. rész: Utóélet

A kormányoldal a szakszervezetek elé terjesztett anyagának főbb elemei:

a) nyugdíjasokra vonatkozó rendelkezések:

A Széll Kálmán Tervben foglaltak szerint, az Országgyűlés által alkotott törvények alapján 2012. január 1-jével megszűnik azoknak a szolgálati nyugdíjasoknak a szolgálati nyugdíj folyósítása, akik rájuk irányadó öregségi nyugdíjkorhatár előtt mentek nyugállományba. Helyette a folyósított nyugdíjjal azonos összegű szolgálati járandóságban részesülnek, amelyre a mindenkorai nyugdíjemelési szabályokat kell alkalmazni.

A Kormány a Széll Kálmán Tervben elhatározottaknak megfelelően arra törekszik, hogy a felsőkorhatár előtt nyugállományba vonult szolgálati nyugdíjasok a munka világába, elsősorban a fegyveres és rendvédelem területre visszatérjenek, és a köz érdekét szolgáló munkát, foglalkozást biztosítson a számukra. A munka világába történő visszatérést az érintett személy önkéntes elhatározása alapján kell biztosítani.

³⁰ http://www.fts.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=1060&Itemid=151

b) aktív állományra vonatkozó rendelkezések:

A Hszt. hatálya alá tartozó hivatásos állományút 25 év, a Hjt. hatálya alá tartozót 15 év tényleges szolgálat és betöltött 52. életév együttes megléte esetén az öregségi korhatár eléréséig kérelmére könnyített szolgálatban foglalkoztatják tovább. Illetménye nem csökkenhet, de a könnyített szolgálat tartama alatt nem is emelkedik. A 60. életév elérésekor a hivatásos szolgálatot teljesítő dönthet, hogy a nyugdíj előtti rendelkezési állományba kerülést vagy a további foglalkoztatást választja.

Azon hivatásos állományú esetében, aki legalább 25 év szolgálati jogviszonnyal rendelkezik, és a hivatásos szolgálatra egészségi, pszichikai vagy fizikai okból alkalmatlanná válik, gondoskodni kell a közsférában más foglalkoztatási jogviszonyban történő, egészségi állapotának, végzettségének, képzettségének megfelelő továbbfoglalkoztatásáról, vagy ha további közsférában történő foglalkoztatására akaratán kívüli okból nincs lehetőség, illetménypótló ellátásban kell részesíteni.

7. rész: Források:

- Vidó Attilával készült interjú
- http://www.fts.hu/index.php?option=com_content&task=category§ionid=13&id=88&Itemid=151
- Tandari Anita: A Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének előzményei, megalakulása és története 1996-ig
- HTFSZ Jubileumi évkönyve
- Tóth Ferenc: A munkaügyi kapcsolatok rendszere, fejlődése
- <https://www.youtube.com/watch?v=CrPksPXXcWY>